

מוסדות בית המדרש
אלון מורה

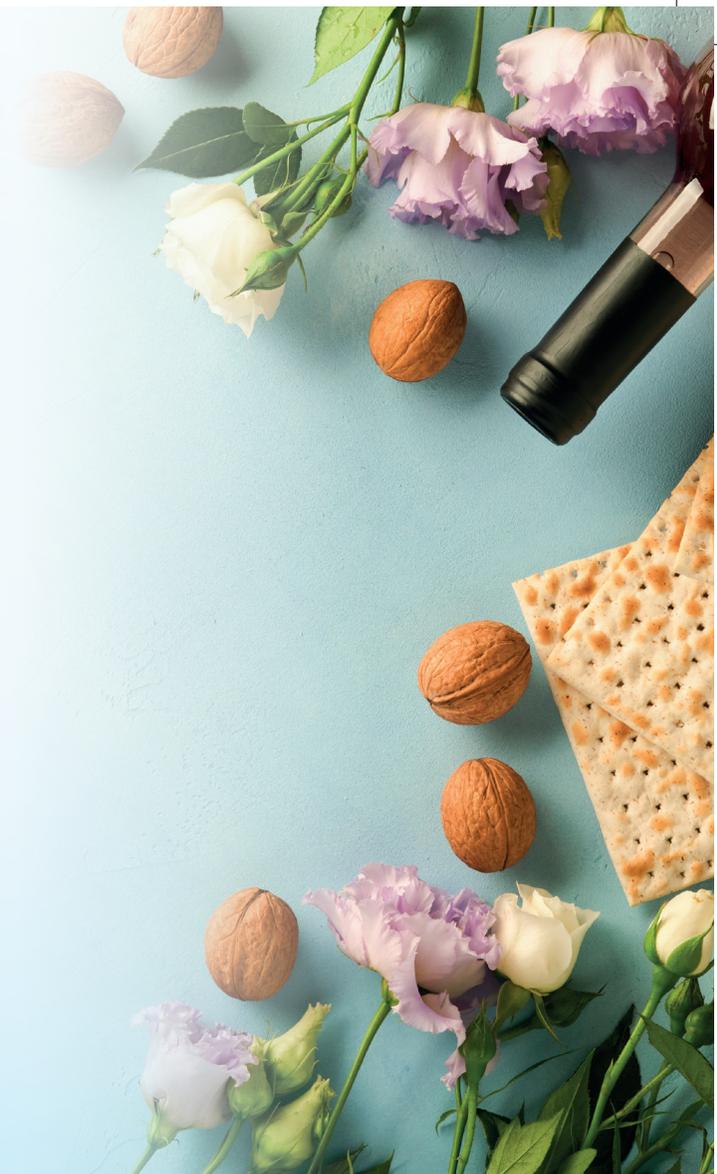

אלומות

פסח תשפ"ו

תוכן העניינים

7	לקראת החג - זמנים
9	לקראת החג
11	מהלכות הפסח
17	כיצד מנקים?
20	מוצרי חמץ
21	רשימת מוצרים לפסח
23	הנחיות לשימוש בתרופות
24	הכשרת כלים
29	חידונים והפעלות לליל הסדר
33	חדשות ועידכונים

הגדולה והגבורה

מו"ר רה"י הרב אליקים לבנון שליט"א

הגבורה - זו יציאת מצרים!
עם ישראל התעורר לתחיה, יצא מהגלות הממשבתית, הקונספציה, ממש כיציאת מצרים שלפני שלושת אלפים, שלוש מאות ושלושים ושמונה שנים, והתגלתה גבורתו של הקב"ה אז, והיום.
הגבורה שרוממה את הרוח, והביאה לתבוסת כל אויבינו סביב.
הגבורה מופיעה גם בגילויי אמונה, אפילו בציבור גדול שהיה רחוק מאמונה.

יודעים אנו, שגבורת הרוח היא המנצחת את דרכנו, אותה גבורה שמקורה בגבורת הקב"ה, אשר ממנה אנו שואבים כוחות ואמונה בצדקת הדרך, ובעשיית דין באויבינו.

בעז"ה, ימשיך הקב"ה להשפיע עלינו מכוח גדולה וגבורה, נצא מהמיצרים אשר היינו בהם, לחירות אמיתית!

חג שמח וכשר

אליקים לבנון

במסכת ברכות, דף נ"ח, א', מסופר על רב שילא, שגזר מלקות על אדם שבא על מצרית. הנידון הלשין עליו לשלטון בבבל. וכאשר באו לחקור אותו, טען רב שילא שהנידון, בעל חמור, ולכן הלקהו. כשנדרש להביא עדים לטענתו, בא אליהו הנביא והעיד לטובתו. הדרמה עוד נמשכה, רב שילא קיבל רשות מהשלטון הבבלי לדון, גם למיתה, ואכן, הרג את אותו מלשין.
אמר רב שילא: הואיל ונעשה לי נס, אדרוש את הפסוק:
לך ה' הגדולה: זה מעשה בראשית.

הגבורה: זו יציאת מצרים, שנאמר: וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה ה' במצרים וכו'.

הננו עומדים בפתחו של חג הפסח תשפ"ו, כשנתיים וחצי לטבח שנעשה בשבת שמחת תורה תשפ"ד, וכאותו מעשה בר שילא, שבסופו של דבר הרג את מי שבא על מצרית, רואים אנו בעינינו, כיצד נעשה לנו נס, וכל אותם רוצחים שפלים, הולכים ונהרגים, ומסולקים מן העולם.

אותה מכה, שהכה רב שילא "בקולפא" "מקל לרדות" (רש"י) חוזרת גם לדורנו.

שלושים שנים של הודיה

אליסף פרשן - מנכ"ל

ידידים ושותפים יקרים,

זוכים אנו לחוש את פעמי האביב המבשרים את חג הפסח הבא עלינו לטובה, לאחר חורף גשום ומבורך. ימי התחדשות אלו מגיעים לאחר תקופה ממושכת ועוצמתית, בה עמדנו בגבורה מול אויבינו מקרוב ומרחוק. קראנו בשם ה' ונלחמנו בעוז בעד עמנו ובעד ערי אלוקינו. בימים אלו הוכחנו שוב את עוצמתה של הערבות ההדדית בינינו. רבים מאחינו יצאו לעזרת ה' בגיבורים למען השבת אחינו - אלו שבין החיים לביתם, ואלו שאינם בין החיים לקבר ישראל. דווקא מתוך תעצומות אלו אנו ניגשים אל חג הפסח, לעסוק בגאולת מצרים ומתוך כך להעמיק בהכרה בשליחותו המיוחדת של עם ישראל - מאז ועד עתה.

בחג זה, בו נצטוונו "הגדת לבנך", אנו זוכים להיות חוליה נוספת בשרשרת הדורות הנצחית. אנו ממשיכים את מסורת ישראל סבא, המעבירה את לפיד התורה מאב לבן ומדור לדור. כאן, בין כותלי בית המדרש, אנו חשים כאבן יקרה בפסיפס הגאולה וכנדבך חי בבניין שיבת ציון.

מוסדות ישיבת באלון מורה ממשיכים לפעול במלוא המרץ: בבנייה, בהתפתחות ובהדהוד קולה של תורה. אנו שמחים בתלמידים הרבים

הגודשים את מוסדות הישיבה, מרחיבים את גבולותיה ומקיימים בגופם את נבואת ישעיהו "הרחיבי מקום אהלך".

השנה אנו מציינים בהודיה גדולה לקב"ה 30 שנים להקמת בית המדרש באלון מורה.

זכינו שבית מדרש זה הפך למגדלור של תורה גואלת, המאירה את דור התחייה. מכאן יצאו מאות רבות של בוגרים המפיצים את האור המיוחד הנובע מנחלת יוסף הצדיק בכל אתר ואתר. מכאן צמחו מוסדות נוספים המלבלבים כענפים וכנטיעות מבורכות בגן ה'.

בוגרינו וידידינו,

ערב חג הפסח, זו הזדמנות מצוינת עבורי להודות לכם על תמיכתכם! תודה גדולה על שותפותיכם עמנו! יוסיף לכם הקב"ה כהנה וכהנה בבריאות, בשמחה ובשפע גדול.

נמשיך ונפרח ונזכה לראות את המשך גאולתם של ישראל עין בעין בשוב ה' ציון.

כמדי ערב פסח, מוגשת לפניכם חוברת 'אלומות' - פרי הילולים של בית המדרש; מקבץ משובח המשלב בין עומק ההלכה למחשבת ההגדה.

לכם ולבני משפחותיכם שלוחה ברכת פסח כשר ושמח!

מה תצעק אלי - למי נקרע הים?

הרב דוד אמיתי - ראש ישיבת אבינועם, אביתר

עמד וקטרג הללו עובדי ע"ז והללו עובדי ע"ז בכל זאת לא הועיל קטרוגו כלום ולא זזה אהבתו של הקב"ה מישראל עמו.

מתוך גילוי אהבתו לישראל בלי קשר למעשיהם יובן מדוע ה' לא רצה שקריעת ים סוף תגיע מתוך תפילה. הוא הדבר אשר אמר ד' למשה מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו, ולכאורה יפלא הרי הקב"ה מתאוה לתפלתן של צדיקים ואיך יתכן שלא ירצה שישראל יתפללו לפניו?

אמנם צורך התפלה הוא רק בזמן שיש שיקול מעשים, אבל בשעת התגלות האהבה העליונה שאינה תלויה בשום תנאי ובשום טעם, אז אין שום צורך בתפלה. ועל כן עתה בשעת קריעת ים סוף כאשר התגלתה האהבה זו במילואה, אמר לו הקב"ה למשה: מה תצעק אלי, ובזוה"ק: לאו עידנא דצלותא השתא וכו' גילה לו כי עכשיו אין שום מקום לתפלה ולצעקה. ולכן דבר אל בני ישראל ויסעו - יגלו הם את אהבתם לד' בלי שום טעם ותנאי, לקיים את ציווי ד' ליכנס אל תוך הים אפי' אם לא יבקע בפניהם ויצטרכו למסור את נפשם על כבוד השי"ת, ועל ידי זה עצמו תתגלה האהבה העליונה של הקב"ה להם בלי שום תנאי וטעם.

נלך בדרכו של הרב יעקב משה חרל"פ לייקר ולרומם את מעלתו של שביעי של פסח שלעיתים בעיני אנשים אורו מעומעם.

"בחצות ליל שביעי של פסח ה' מנהגו של רבנו זצ"ל להגיד את השירה ברטט קודש בהתלהבות עצומה ובניגון מיוחד בהשתתפות סלתה ושמנה של ירושלים על כל שדרותיה. דרכו ה' לומר אז שיעור בהלכה בפני בני הישיבות ואחרי זה היה אומר שיחת קודש ברוממות ערכו של היום".

ביום הזה התגלתה הפנימיות הקדושה של עמ"י וממילא המאבק במצרים הוכרע ברגע אחד. "כל הזמנים אשר לפעמים קונים עולמם בשעה אחת, אינם אלא המשך מהזמן ההוא, מפני שאז זמן הסגולה לכל התהפכות מהירה". גילוי עליון שמשנה את העולם ברגע אחד. ראש השנה למהפכים מהירים. חז"ל אומרים שאפילו עוברים שבמעיי אימם אמרו שירה, כלומר שהתגלתה קדושתו של כל מי שנולד מאמא יהודייה בלי קשר למעשיו. האהבה העליונה של הקב"ה לישראל עם קדשו היא אהבה עצמית פנימית ושרשית ואינה תלויה בשום טעם ותנאי... אהבה נפלאה זו התגלתה בכל מלוא תקפה וזהרה בשעת קריעת ים סוף. ולכן אעפ"י שהמקטרג

מהלכות חג הפסח תשפ"ו

הרב אליקים לבנון

דבר נפלא בגילויי אהבת ה' לישראל ההופיעה בקריעת ים סוף מבאר לנו ספר באר מים חיים. דתן ואבירם חולקים על משה רבינו שמשתרר עליהם. מאיפה שורש גאוותם?

"כי תשתרר עלינו גם השתרר" פירוש כי השררה שייך גם אלינו והוא על דרך מאמר חז"ל בתרגום יונתן על הפסוק "ואמר פרעה לבני ישראל נבוכים הם בארץ" - וימר פרעה לדתן ולאבירם בני ישראל דמשתירון במצרים. שעליהם לבד נבקע הים אחרי צאת ישראל ממנו, שהם איחרו לבוא עבור רשתם ונבקע בשבילם שלזה יאמר הכתוב כי בא סוס פרעה ברכבו ובפרשיו בים וגו' ובני ישראל הלכו ביבשה וגו', פירוש גם אחר שכבר בא סוס פרעה בים הלכו בני ישראל ביבשה והם דתן ואבירם שנבקע עבורם. ועל כן חשבו החטאים האלה בנפשותם כי חשיבתם גרם זאת. ועל כן אמרו כי גם להם מגיע השררה"

מדוע ה' הוציא ממצריים את שני הרשעים הללו ועוד קרע את הים בשבילם? מסביר מהרי"ל דיסקין שלפי חז"ל דתן ואבירם הם מהשוטרים המזוכים במצריים. **מי שמסר את נפשו בשביל עם ישראל הוא חלק מתהליך הגאולה ובוקעים לו את הים.**

יאירו לנו הארות הימים הנשגבים לצאת לחירות עולם כאיש אחד בלב אחד.

לקראת החג - זמנים

יום שלישי, י"ג ניסן (31.3)

מכירת חמץ	עד ליל בדיקת חמץ, ביום שלישי, י"ג ניסן	מומלץ לחתום על טופס ייפוי כח אצל הרב המקומי, או דרך אתר "כיפה"
בדיקת חמץ	ביום שלישי בלילה החל משעה 19:20	

יום רביעי, י"ד ניסן (1.4)

תענית בכורות	תחילת הצום: 4:54 סיום הצום (למתענים): 19:18	
סוף זמן אכילת חמץ	9:42 לספרדים 10:06 לאשכנזים בשעת הצורך, אפשר להקל ולאכול עד השעה 10:37	

<p>10:54 לספרדים 11:24 לאשכנזים</p> <p>בשעת הצורך, יש מתירים לשרוף ולבטל את החמץ עד השעה 11:40</p>	<p>סוף זמן שריפת החמץ וביטולו</p>
<p>ירושלים 18:20 שומרון 18:30 תל אביב 18:38 חיפה 18:32</p>	<p>זמן הדלקת נרות החג</p>
<p>עד חצות הלילה: 00:06 לספרדים 00:41 לאשכנזים</p>	<p>סוף זמן אכילת אפיקומן</p>

יום חמישי, ט"ו ניסן (2.4)

<p>מתחילים לספור ספירת העומר</p>	<p>ירושלים 19:35 שומרון 19:35 תל אביב 19:38 חיפה 19:38</p>	<p>צאת החג</p>
----------------------------------	--	----------------

כל הזמנים בחוברת לפי שעון קיץ

לקראת החג

שיעורים ומידות		
נפח של קופסת גפרורים ורבע	שיעור נפח של כ"זית" (כ־28 סמ"ק)	לאכילת מצה ומרור
נפח של כארבע קופסאות גפרורים	שיעור נפח של רביעית (כ־90 סמ"ק)	לכוס יין מארבע כוסות

מה עוד צריך להכין לליל הסדר?

חתיכת בשר צלוי להניח על הקערה (לא לאכילה).	זרוע
לקערת הסדר.	ביצה
ויש הנוהגים לאכול ביצים מבושלות בסעודת החג.	

יין	גביעים או כוסות, לכלל המסובים שיש בהם נפח של רביעית לפחות. יין (או מיץ ענבים) בכמות שתספיק לארבע כוסות עבור כל אחד.
כרפס	ירקות עלים או תפו"א. חתיכה קטנה לכל אחד מהמסובים (פחות מכ"זית"). לנוהגים כרמב"ם, אוכלים כ"זית" מהכרפס.
מי מלח	כדי לטבול את הכרפס.
מצות	להכין לכל אחד מהמסובים לפחות 4 זיתים של מצות. עדיף 5 זיתים.
מרור	כל אחד מהמסובים צריך לאכול 2 זיתים של מרור. יש להכין חסה נקיה מתולעים לפני החג. יש נוהגים לאכול שורש חזרת (חריין).
חרוסת	עשויה מתפוח, רימון, תמר, אגוז, יין, תבלינים ועוד. די בכמות קטנה כדי לטבול בה את המרור.

מהלכות הפסח

הרב אליקים לבנון - רב השומרון

מכירת חמץ

לכתחילה, רצוי שלא להשאיר בבית חמץ גמור, אלא לסיימו לפני פסח ולבער את מה שנותר (ואין בכך "בל תשחית").

הרוצה למכור חמץ גמור או תערובות חמץ שיש ברשותו, צריך לחתום עד יום שלישי, יג' ניסן, על טופס ייפוי כח והרשאה לרב או למועצה הדתית, למכור את החמץ שברשותו לנוכרי.

טפסי ההרשאות למכירת החמץ נמצאים בידי רבני הישובים (לבעלי מפעלים ובתי חרושת קיים שטר הרשאה שונה מהשטר הרגיל).

מי שאינו יכול להגיע ולחתום על השטר, יכול למנות שליח למכירת חמץ גם דרך אתר "כיפה" באינטרנט.

לתשומת לב: השטר עליו חותמים הוא ייפוי כח והרשאה למכירת החמץ שתיעשה על ידי הרב, המשמש כשליחו של המוכר. בפועל, מתבצעת המכירה לנוכרי ביום שלישי, י"ג בניסן לפני השקיעה, וביום רביעי, י"ד בניסן בבוקר.

בהתאם לכללים לעיל, יש לרכז את החמץ לפני בדיקת החמץ במקומות סגורים ומסומנים, שאפשר יהיה להצביע עליהם בפני הנוכרי הקונה את החמץ.

במכירה אפשר לכלול גם טוסטר שקשה מאוד לנקותו מפירורים, מוצרי קוסמטיקה ותמרוקים המכילים אלכוהול (שאולי יוצר ממיני דגן) וברכונים (שאולי דבוק בהם חמץ).

ביום רביעי בלילה, מוצאי שביעי של פסח, החל מהשעה 19:55, כרבע שעה לאחר צאת החג, מושלמת העסקה עם הנוכרי ואפשר להשתמש בחמץ שנמכר לו.

יום שלישי, י"ג ניסן (3.13) - אור לוי"ד ניסן

בדיקת חמץ

יש לסיים את נקיון הבית ביום שלישי, י"ג ניסן, ולרכז את החמץ הנשאר, כדי לאוכלו ביום רביעי בבוקר.

ביום שלישי - זמן צאת הכוכבים בשעה **19:00**.

מתפללים ערבית ומיד אח"כ בודקים את החמץ.

הבדיקה מתבצעת בכל מקום **שדרך להכניס בו חמץ**, כולל: מקרר, מקפיא, רכב וכדומה.

גם במקום העבודה יש לבצע בדיקת חמץ, כגון: בשולחנות, במגירות ובתאים שרגילים לשמור בהם מזון חמץ.

אדם השוהה במקום בו אחרים אינם מבערים את החמץ, יכול וצריך לבדוק חמץ גם בחול המועד פסח עצמו. במקרה כזה יקפיד שסביבתו הקרובה, כגון: הכסא והשולחן שלו, יהיו נקיים מחמץ.

העולה על רכב כטרמפיסט ואינו בטוח שבעל הרכב בדק את רכבו, יכנס, ותוך כדי ישיבה יבדוק סביבו. אם מוצא פירוורים, ינערם כך שיפלו למרגלותיו.

הערה: בבדיקת חמץ יש "חובת חפצא", לבדוק כל מקום שדרך להכניס בו חמץ ואנו רוצים להשתמש בו בפסח, ויש גם "חובת גברא", שחכמים חייבו כל אדם לבדוק חמץ.

למשל: משפחה העוזבת את ביתה בערב הפסח ומתארכת במקום אחר, אע"פ שלא תשהה בביתה בפסח, יש חובה על בעל הבית לנקות חדר אחד ולקיים בו את מצוות בדיקת חמץ. (הלכות הנוגעות לבדיקה מובאות בעמוד 12 - "כיצד מנקים?")

ביטול חמץ

לאחר הבדיקה יש לבטל את החמץ, על פי הנוסח המובא בסידורים.

חשוב לדעת: כל אדם, בן או בת שהגיעו למצוות, יש לו קנין והוא בעלים על החמץ שברשותו. לכן, לא די בביטולו של בעל הבית עבור אשתו או של אבא עבור ילדיו הגדולים, אלא צריך כל אחד מבני הבית לבטל את החמץ שברשותו.

יום רביעי, י"ד ניסן (4.1)

תענית בכורות

ביום רביעי, זמן עלות השחר בשעה **4:54**.

משעה זו נוהגים הבכורות להתענות. רוב הבכורות נוהגים להשתתף בסיום מסכת לאחר תפילת שחרית, ולהתחיל את סעודת המצווה בבית הכנסת. אחר כך, הולך כל אחד לביתו, ממשיך את סעודת המצווה ויכול לאכול במהלך היום.

למתענים: סיום הצום בליל הסדר, בזמן צאת הכוכבים בשעה **19:18**. משעה זו ראוי לקדש ולהתחיל את ליל הסדר ולשבור את הצום.

סוף זמן אכילת חמץ

ביום רביעי בבוקר אסור לאכול מצה. אמרו חכמים: כל האוכל מצה בערב הפסח, כאילו בא על ארוסתו בבית חמיו. כלומר: הואיל ובלילה יש מצווה לאכול מצה, הטועמה מן הבוקר מקדים את המאוחר, שלא לשם מצווה אלא מתוך תאוה גרידא. לכן, אסרו חכמים את אכילת המצה כבר משעות הבוקר של ערב הפסח. חמץ - מותר לאכול עד סוף השעה הרביעית של היום (לפי שעות זמניות).

❖ יש ספרדים נוהגים לאכול חמץ עד השעה **9:42**.

❖ מנהג אשכנזים לאכול חמץ עד השעה **10:06**.

❖ בשעת הצורך, כשלא הספיק, אפשר להקל ולאכול עד **10:37**.

סוף זמן שריפת חמץ וביטולו

מן התורה, מותר החמץ עד סוף השעה השישית, חצות היום. אולם, חכמים ציוו לבערו ולבטלו עד סוף שעה חמישית.

❖ יש ספרדים המחמירים לשורפו ולבטלו עד השעה **10:54**.

❖ מנהג אשכנזים לשרוף את החמץ ולבטלו עד השעה **11:24**.

❖ בשעת הצורך, יש מתירים לשורפו ולבטלו עד השעה **11:40**.

יש להקדים ולשרוף את החמץ מעט קודם, כדי שיספיק לבטלו עד זמן זה.

מי שלא ביטל את החמץ עד השעה **11:40** (שהיא השעה המאוחרת ביותר בה ניתן לבטלו על פי החישוב המקל ביותר) חייב לשרוף את החמץ שברשותו, מפני שלאחר זמן זה הביטול אינו מועיל.

ואילך). לכן, יש להזדרז להסתפר, להתגלח וליטול ציפורניים לפני חצות היום.

מי שלא הספיק, רשאי להתגלח, לספר את עצמו או ליטול את ציפורניו גם אחר חצות היום. אולם, לא יסתפר אצל ספר.

קבלת יום טוב בשעה מוקדמת

כמו בכל שבת או יום טוב אפשר להקדים את שעת קבלת יום טוב. אולם, שונה פסח משאר ימים טובים, מפני שנאמר בו: "בערב תאכלו מצות". למדו מכאן חכמים, שאין לאכול מצה אלא בצאת הכוכבים. לכן, גם הקידוש חייב להיות אחר צאת הכוכבים.

מי שסיים תפילת מנחה לפני השעה 17:41, שהוא זמן פלג המנחה, רשאי להתפלל ערבית של חג מזמן פלג המנחה ואילך, כולל אמירת הלל שלם, כנהוג. אולם, אין לקדש קידוש של ליל החג אלא משעה 19:18, עם צאת הכוכבים.

אכילה בערב פסח

כאמור:

מצה אסורה באכילה משעות הבוקר.

חמץ אסור באכילה מהשעה הרביעית.

מה מותר לאכול בערב הפסח?

❖ ספרדים נוהגים לאכול **מצה עשירה** עד סוף שעה תשיעית, ולחשבונם היינו עד השעה **15:42**.

❖ אשכנזים נוהגים שלא לאכול מצה עשירה כבר מזמן איסור אכילת החמץ. גם להם מותר לאכול **מצה שנתבשלה**, כמו קניידלך, עד סוף השעה התשיעית (ע"פ מנהג אשכנז **15:53**).

❖ בשר, דגים, גבינה וכדומה, מותר לאכול גם לאחר שעה זו.

תספורת וגילוח

בזמן שבת המקדש היה קיים, היו מתחילים לשחוט את קרבן הפסח בערב פסח אחר חצות היום. את בשר הקרבן היו צולים, ואוכלים אותו בליל הסדר בירושלים.

משום כך, אסרו חכמים לעשות מלאכה בערב הפסח מחצות היום, (לאשכנזים משעה **12:41** ואילך ולספרדים משעה **12:06**

שיעור "כזית"

שיעור "כזית" הוא שיעור נפח של כ־28 סמ"ק (בערך נפח של קופסת גפרורים ורבע).

כאשר מגיעים ל"מוציא מצה", לאחר נטילת ידיים לסעודה, לכתחילה יש לאכול מהמצה כשיעור של 2 זיתים (נפח של כשתי קופסאות גפרורים וחצי).

שיעור זה נמצא בגודל של כשנישליש מצת מכונה.

יש להשתדל לסיים את אכילת שני הזיתים בתוך 4 דקות. למי שהדבר קשה, ימשיך לאכול עד שיסיים את אכילת שני הזיתים.

שיעור אכילת מרור

"כזית" - 28 סמ"ק, כנ"ל.

שיעור "רביעית"

שיעור שתיית כוס מארבע הכוסות - רביעית, שהוא שיעור נפח של 3 זיתים, כ־90 סמ"ק.

סוף זמן אכילת אפיקומן

לכתחילה בחצות הלילה, (לאשכנזים 00:41 ולספרדים 00:06).

מי שלא אכל את האפיקומן עד חצות, יאכל אחרי חצות.

ליל אחישו, ט"ו בניסן (4.2) - ליל הסדר

הדלקת נרות

לכבוד יום טוב מדליקים נרות ומברכים שתי ברכות: "להדליק נר של יום טוב", וברכת "שהחינו".

יש המדליקות בערב יום טוב לפני השקיעה כבכל ערב שבת, ויש המדליקות משנכנס יום טוב כאשר חוזרים מבית הכנסת לאחר תפילת ערבית. יש לזכור להדליק נר נשמה בערב יום טוב כדי שממנו אפשר יהיה להדליק את הנרות. המדליקה משנכנס יום טוב תיזהר שלא לכבות את הגפרור אלא תניח אותו על משטח יבש עד שיכבה מעצמו.

מצוות ליל הסדר

ארבע מצוות בליל הסדר:

שתיים מדאורייתא:

1. "והגדת לבנך" - סיפור יציאת מצרים.
2. אכילת מצה.

ושתיים מדרבנן:

3. אכילת מרור.
4. שתיית ארבע כוסות.

סיום החג הראשון

צאת החג בשעה **19:35** (בירושלים, ובשאר הערים לפי המנהג).
ההבדלה כבכל מוצאי יום טוב - מברכים שתי ברכות: "הגפן"
ו"המבדיל", ללא בשמים וללא נר.
במוצאי החג מתחילים לספור את העומר.

יום רביעי כ"א ניסן (4.8) - שביעי של פסח

- א. כניסת החג, ביום שלישי בשעה **18:30**.
- ב. יש נוהגים להדליק נר נשמה לעילוי נשמת קרובי משפחה שנפטרו.
- ג. הדלקת נרות חג.
יש נוהגות להדליק נרות חג לפני כניסת החג, בשעה 18:30.
ויש הנוהגות להדליק אחר תפילת ערבית. ויקפידו להדליק נר נשמה, אשר ממנו ידליקו את נרות החג, כאשר חוזרים הגברים מבית הכנסת. מותר להדליק גם מנר הנשמה אשר הודלק לעילוי נשמת הקרובים.
- ד. על הדלקת הנרות מברכים: אשר קידשנו במצוותיו וציוונו להדליק נר של יום טוב. אין מברכים שהחיינו.

כיצד מנקים?

2. מקום שרגילים להכניס בו חמץ - ואין בדעתנו להשתמש בו כלל בפסח

לדוגמא:

- ❖ חדר או דירה שלא יכנסו אליהם בפסח.
- ❖ כלי מטבח: סירים, תבניות, צלחות וכדומה.
- ❖ תנור אפיה שלא ישתמשו בו בפסח.
- ❖ משחקי ילדים שלא ישחקו בהם בפסח.
- ❖ בגד עם כיסים שלא נלבש אותו בפסח.

ההלכה: יש לנקות ניקוי כללי (שלא יישאר חמץ נראה לעין), אך אין צורך לנקות כל פירור וכל פריט בפני עצמו (צעצועים, ספרים וכדומה). חפצים שלא משתמשים בהם בפסח יש להצניע או לציינם בפתק - "לא להשתמש בפסח". חדר או דירה - לנקות ולסגור. אין צורך לבדוק בדיקת חמץ.

הערה: פירורים הנותרים בפינות החדר - "לא חשיבי", ואין צורך אפילו לבטלם. די לשטוף את הרצפה.

כדי להקל מעט בעבודות ניקוי הבית לקראת פסח, כדאי לחלק את הבית ואת תכולתו לשלושה קריטריונים השונים זה מזה בהלכותיהם:

1. מקום שאין דרך להכניס בו חמץ

(גם אם יש חשש קל שמא אי פעם הכניסו בהם חמץ)

לדוגמא:

- ❖ מדפים עליונים בארונות בגדים ובארונות ספרים.
- ❖ מדפים תחתונים של ארונות, בתנאי שאין תינוקות בבית.
- ❖ ספרים שמקפידים שלא להביאם לשולחן האוכל.

ההלכה: אין צורך לגעת בהם כלל ולנקותם, ואין צורך לבדוקם בבדיקת חמץ.

למעשה:

ארונות בגדים

הגדרתם: מקום שאין דרך להכניס בו חמץ. אם רוצים בכל זאת לנקות, די לעבור במטלית יבשה. אם ידוע שהכניסו בהם חמץ, יש לרוקנם ולנקותם עם מטלית לחה, לעשות בהם בדיקת חמץ בעזרת נר, ולהכניס את הבגדים.

ארונות מטבח

הגדרתם: מקום שדרך להכניס בו חמץ.

א. ארונות מטבח שאין בדעתנו להשתמש בהם בפסח:

יש לרוקנם ולנקותם בעזרת מטלית לחה (אין צורך לשפוך מים). אין צורך בבדיקת חמץ. אפשר להכניס אליהם כלי חמץ שעברו שטיפה רגילה, לסוגרם ולכתוב עליהם "כלי חמץ".

ב. ארונות מטבח שבדעתנו להשתמש בהם בפסח:

יש לנקות היטב במטלית לחה, ולבדוק בהם חמץ בעזרת נר. לאחר מכן, אפשר להכניס אליהם את כלי הפסח.

מקרר

הגדרתו: מקום שדרך להכניס בו חמץ ודעתנו להשתמש בו בפסח. יש לנקות היטב את המדפים ואת הקירות, את המסילות ואת

3. מקום שרגילים להכניס בו חמץ - ובדעתנו להשתמש בו בפסח

לדוגמא:

- ❖ מקרר, ארונות מטבח.
- ❖ שולחן מוחשב, ספות, מיטות (לעיתים ילדים מכניסים בהן חמץ) וכדומה.
- ❖ ספרים שרגילים ללמוד בהם על השולחן וברצוננו להשתמש בהם בפסח.
- ❖ כלי רכב.
- ❖ משחקי ילדים שישחקו בהם בפסח.
- ❖ כיסים, בעיקר בבגדי ילדים, שישתמשו בהם בפסח.
- ❖ תיקים ותרמילים המיועדים לטיול בפסח.

ההלכה: חייבים לנקות היטב מקומות אלו ולבדוק בהם בדיקת חמץ לאור הנר בליל ארבעה עשר בניסן (אם יש מקומות רבים כאלה, אפשר לבדוק לאור הנר באחד הלילות הקודמים, בלי ברכה).

שולחנות

לנקות עם מטלית לכה. משטח אכילה של כסא תינוק - לנקות היטב. רצוי לערות עליו מים רותחים. שולחן שעורכים עליו בצק ורוצים להשתמש בו בפסח כשהוא חשוף, ללא מפה או ניילון, יש לנקותו היטב ולערות עליו מים רותחים ממיחם או מקומקום חשמלי.

לסיכום: לפני שאנו הופכים את הבית, נעצור לרגע ונתבונן היכן באמת יש לנקות וכיצד, בהתאם לקריטריון שאליו שייך כל מקום ופריט. כך ניכנס כהלכה לחג הפסח עם פחות עייפות ומתח.

הקרקעית (שינוי צבע בדפנות - אינו חמץ!) כמו כן, יש לנקות את הגומי האוטם את הדלת, בעזרת מברשת שיניים, ולסלק את הפירורים הנראים לעין. מה שלא נראה לעין, בטל. לאחר מכן, יש לבדוק בו חמץ לאור הנר, ומותר להשתמש בו בפסח. כפי שנכתב לעיל, ביום הניקוי אפשר לבדוק את החמץ במקרר גם בערבים שלפני זמן הבדיקה. במקרה כזה, את החמץ שנותר לשימוש עד הפסח יש לשמור בתחתית המקרר בקופסא כדי שלא יתפזר.

רצפת הבית

די בשטיפה רגילה.

שטיחים

אין צורך להשתמש בחומרי ניקוי, ודי לנקותם באחת משלוש האפשרויות: לנער היטב, "לדפוק" עם מחבט או לשאוב עם שואב אבק.

מוצרי חמץ

[בחלוקה בין מוצרי חמץ גמור לבין תערובות חמץ נכללו גם מרכיבים שחלקם חמץ וחלקם אינם חמץ. לדוגמא: יש עמילן חמץ המיוצר מדגנים, ויש עמילן שאינו חמץ, המיוצר מקטניות (תירס, סויה, טפיוקה) או מחומרים אחרים (תפוז"א). אם לא צויין על המוצר ממה הוא עשוי, צריך למוכרו] לדוגמא: אבקת מרק, קמח לבן, תרופות בסירופ, קישוטים העשויים מדגנים (אם מצופים לק, אפשר להשאירם לנוי).

ההלכה: אין חובה לבער מוצרים אלו, אך אסור להשתמש בהם בפסח ויש למוכרם לנוכרי.

3. מוצרים שאינם כשרים לפסח אך אין בהם חשש חמץ

לדוגמא: תמרקים (ללא הכשר לפסח), מוצרים המכילים **עקבות** גלוטן או שיש בהם **חשש** לגלוטן או חשש לתת. קטניות - לנוהגים שלא לאכול קטניות או מוצרי קטניות. לדוגמא: אורז, בטנים, במבה, חומוס, שמנים מקטניות, פופקורן.

ההלכה: יש להצניעם ולא להשתמש בהם בפסח. אין צורך למכור לנוכרי או לבטלם.

מוצרי המזון בבית נחלקים לשלושה קריטריונים, שלכל אחד התייחסות הלכתית שונה.

1. מוצרי חמץ גמור

מוצרים העשויים מחמשת מיני דגן.

לדוגמא: עוגיות, אטריות, פתיתים, ביסלי, שקדי מרק, שניצל מוכן, כדורי פלאפל, בירה, ויסקי, מוצרי סויה (שמשמשים בהם או בציפוי שלהם בקמח), סולת, קורנפלקס, (מכיל לתת) גרנולה, **מזון לבע"ח** המכיל חמץ (ראה הערה להלן).

ההלכה: כל אלו נחשבים חמץ גמור **ויש לשורפם** לפני הפסח או **למוכרם לנוכרי** באמצעות ייפוי כח ושליחות דרך הרבנות או המועצה הדתית. יש מחמירים שלא לסמוך על המכירה בחמץ גמור, אלא לבער ולשרוף מוצרים אלו.

(הערה: יש מספר חברות המייצרות מזון לבעלי חיים: כלבים, חתולים, ציפורים, דגים ומכרסמים במיוחד לפסח, ללא חמץ. יש לעקוב אחר פרסומיהן)

2. תערובות חמץ או חשש חמץ

מוצרים המכילים חמץ בתוכם (ברכיבים יתכן שיופיעו כ: קמח חיטה, דגנים, גלוטן, לתת, עמילן).

רשימת מוצרים לפסח (שאינם מוצרי מזון)

* מוצרים שדורגו כרצוי, הסיבה לכך:

מחד - נפסלו מאכילת כלב. מאידך - באים במגע עם אוכל. הספק - שמא אחשביה.

** מתוך הנסיון, טעם דאורדורנט ומגבונים הוא טעם פגום. לכן, גם אם מכילים מרכיב חמץ, מותרים בהנאה בפסח.

במוצרים הבאים צוין האם יש צורך בהכשר לפסח, בצורה הבאה:

❖ **צריך** - כלומר: צריך הכשר לפסח.

❖ **רצוי** - כלומר: אם משיגים בקלות עם הכשר - עדיף. אם לא משיגים עם הכשר - אפשר להשתמש גם ללא הכשר מיוחד לפסח.

❖ **לא צריך** - כלומר: אין צורך בהכשר מיוחד לפסח.

מוצרים המכילים שמן נבט חיטה/ויטמין E - צריכים הכשר מיוחד לפסח.

המוצר	הדין
נייר כסף	כשרות לכל השנה
נייר סופג	רצוי*
סבוני אסלה	לא צריך
סבונים	לא צריך
סקוטש (חדש!)	לא צריך
פלסטלינה	לא צריך
פלסטלינה - בר בצק	לא לשימוש בפסח!
קרח ידים	צריך
קרח לחות לתינוק/ למבוגר	לא צריך
קש לשתייה	לא צריך
שמן לתינוק	לא צריך
שמפו לשתיים	לא צריך
שמפו לשיער	לא צריך
שפתון / אודם	צריך
שקיות ניילון	לא צריך
שקיות קוקי (צלילה)	לא צריך
תבניות אלומיניום	כשרות לכל השנה
תחליב לחות	לא צריך

המוצר	הדין
ממחטות נייר	לא צריך
מנג'טים	לא צריך
מסיר שומנים	לא צריך
מסיר שומנים קר/ מהיר	לא צריך
מפות (משומשות)	לכבס
מפיות נייר	לא צריך
מרכז כביסה	לא צריך
מרכז שיער/ מעצב שיער	לא צריך
משחות נעליים	לא צריך
משחות שיניים	צריך
נזל דוחי יתושים	לא צריך
נזל הברקה למדיח	לא צריך
נזל לניקוי חלונות	לא צריך
נזל לניקוי כלים	רצוי*
נזל לניקוי תנור/מיקרו	לא צריך
נזל לשטיפת רצפות	לא צריך
ניילון נצמד	לא צריך
נייר אפיה	לא צריך
נייר טואלט	לא צריך

המוצר	הדין
אבקת כביסה	לא צריך
אבקה למדיח	רצוי
אצטון	לא צריך
אקונומיקה	לא צריך
ג'ל אלזורה (לשימוש בפיה)	צריך
דאדורנט	לא צריך*
זלין טהור	לא צריך
חול ניקוי	לא צריך
טלק	לא צריך
כלים חד-פעמיים מנייר או מקרטון	רצוי
כלים חד-פעמיים מפלסטיק או מקלקר	לא צריך
כפפות חד-פעמיות (בלי אבקה)	לא צריך
מגבות בד (משומשות)	לכבס
מגבונים/ ממחטות לחות	לא צריך**
מטהר אויר	לא צריך
מי פה	צריך

הנחיות לשימוש בתרופות

- א. תרופות המיועדות לשימוש חיצוני (משחות, טיפות, פתילות, זריקות) - מותרות בשימוש בפסח בשעת הצורך. לכן ברשימות המתפרסמות של תרופות המאושרות לשימוש בפסח מובאות רק תרופות הנלקחות דרך הפה.
- ב. תרופות המכילות קטניות מותרות, גם לנוהגים שלא לאכול מוצרי קטניות.
- ג. בתרופות שיש בהן חשש חמץ, עדיף להשתמש בכדורים מאשר בסירופ נוזלי.
- ד. ויטמינים ותרופות הומאופתיות מבוססים פעמים רבות על אלכוהול המיוצר מחמץ.
- ה. בשעת הצורך, מומלץ לבדוק באתר האינטרנט של קופת חולים "כללית" המפרסמת לקראת פסח רשימה מפורטת של תרופות וכדורים שבהם אפשר להשתמש בפסח, או לשאול רבנים ופוסקי הלכה שיש בידם רשימה מעודכנת.
- ו. קופ"ח כללית מעמידה לרשות הציבור מערכת "תרופון" לשליחת הודעה או ווצאפ עם שם התרופה, וקבלת מענה מידי על כשרותה לפסח. תרופון 055-9982701.

הכשרת כלים

למעשה:

- ❖ צלחות חרסיה - לא ניתן להכשיר.
- ❖ כלי בישול מזכוכית (לא אפיה), כגון: סירי פיירקס לבישול עם נוזלים, צלחות, כוסות וכד' - להגעיל ברותחין.
- ❖ כלי זכוכית שאופים בהם (תבניות פיירקס וכד') - אי אפשר להכשירם, מפני שאי אפשר ללבנם ליבון חמור.
- ❖ סירי בישול ממתכת וכן המכסים, הכשרתם בהגעלה. סיר שיש לו קיפול בשפתו, וכן מכסה שיש לו קיפול בשפתו - יש ללבן את השפה בליבון קל.
- ❖ מחבת או מחבת ווק - הכשרתם, יש אומרים בליבון קל ויש מחמירים בליבון חמור.

נהוג להעמיד לרשות הציבור צוותי הכשרה, העוסקים בהגעת כלים בית. הצוותים הללו חייבים ללמוד היטב את דיני ההכשרה (שו"ע או"ח סימנים תנ"א-תנ"ב), כדי לדעת אלו כלים ניתן להכשיר וכיצד להכשיר כל כלי, בליבון או בהגעלה.

- ❖ בכלים אותם מבקשים להגעיל, אין להשתמש 24 שעות לפני ההגעלה.
- ❖ יש לפרק ידיות סירים וכדומה, ולנקות היטב את הכלי ואת הידיות.
- ❖ יש להביא להגעלה גם ידיות וברגים.

כלים שונים

הכלל בהכשרת כלים הוא "כבולעו כך פולטו".

לכן, כלים הבולעים חמץ עם נוזל, בבישול - הגעתם במים רותחים. כלים הבולעים חמץ יבש, כמו תבניות אפיה, הכשרתם ע"י ליבון חמור.

לשאר ימות השנה - לא לפסח, אם ידוע שהשתמשו בתנור לאפיית דברים כשרים, אלא שלא הקפידו בהפרדה בין בשר לחלב, וכן שלא אפו בו בשר לא מוכשר או בשר טריפה, אפשר לסמוך לכתחילה על הצורה השנייה של הכשרת התנור).
בכל מקרה, התבניות (תבניות אמייל) והרשתות צריכות ליבון חמור. תבניות אלומיניום אין להן תקנה.

תנור פירוליטי

הכשרתו: הפעלת תכנית לניקוי עצמי (בחום מקסימאלי), ודי בזה. **הכשרת התבניות:** דינן כתבניות תנור כפי הנזכר לעיל.

כיריים

ניקוי הכיריים באופן יסודי. את ראשי הלהבות יש לנקות ביסודיות ודי בכך.
את החצובות (מעמדי הסירים) יש ללבו, רצוי בליבון חמור. אם אי אפשר, ניתן ללבנם בליבון קל.
את משטח הכיריים רצוי לצפות בנייר כסף.

כיריים אינדוקציה

יש לנקות היטב את המשטח האינדוקטיבי, ודי בכך.

❖ מחבת בציפוי טפלון/קרמי וכן סיר קרמי - לא ניתן להכשירם לפסח.

❖ סיר פוייקה - הכשרתו בליבון חמור.

❖ סכו"ם ממתכת - יש להכשיר בהגעלה ברותחין. מזלגות, יש להקפיד לנקות בין שיני המזלג לפני ההגעלה.

❖ סכו"ם ממתכת עם ידיית פלסטיק - לנקות היטב גם בחיבור שבין הפלסטיק למתכת, ולהגעיל ברותחין.

תנור

הכשרת תנור לכתחילה

❖ ניקוי התנור בחומרי ניקוי המיועדים לכך.

❖ ניקוי הדלתות, הזכוכית וכדומה.

❖ חימום על ידי מבער גז ("ברנר") - מעבר עם האש על הדפנות, על המסילות של התבניות ועל הדלת, עד ליבון חמור (עד שמאדים או מאפיר). רצוי שאדם בעל ניסיון יבצע זאת כדי לא לפגוע בתנור.

הכשרה לפי חלק מהדעות

הכל כדלעיל, אלא שבמקום החימום על ידי מבער גז, יש לחמם את התנור לחום המקסימאלי למשך חצי שעה.(בהכשרת תנור

מנגל גז

על גבי המנגל מצוי שמשתמשים עם חמץ גמור, כגון בהכנת קבב, קציצות וכד' וכן לעיתים אופים עליו פיתות ומאפים. לכן, יש לנקות עד כמה שאפשר את רשתות המנגל, וכן את הבסיס ואת מכסה המנגל. את הרשתות יש ללבן בליבון חמור בעזרת מבער. לבסוף יש להבעיר את המנגל על המקסימום, ולהשאירו סגור כ־15 דקות.

פלטת שבת

לנקות היטב ולהדליק למשך כחצי שעה. לאחר מכן, לעטוף בנייר כסף עבה.

מיחם וקומקום

1. ניקוי

- ❖ לנקות היטב מבפנים ומבחוץ. אין חובה להסיר את האבנית המצטברת!
- ❖ לנקות את המכסה היטב.

2. הכשרה

- ❖ להכשיר את המכסה ע"י הגעלה במים רותחים.
- ❖ לחמם את המיחם או הקומקום כשהוא מלא מים, ובעת הרתיחה להסיר את המכסה. תוך כדי רתיחה, לשפוך מים רותחים מקומקום נוסף לתוך המיחם או הקומקום הרותח, ולדאוג שהמים יגלשו על שפתו החוצה.

יש להקפיד לנתק מיד את זרם החשמל למניעת סכנה!

- ❖ במיחם מתכת, יש לעבור על שפת המיחם בעזרת מבער גז, בגלל הקיפול שיש בשפה.
- ❖ במיחם הסגור במכסה פלסטיק מעוגל, שאינו מתחמם ואין מניחים עליו אוכל לחימום, אם לא השתמשו בתוך המיחם בחמץ, אין צורך בהגעלה אלא בניקוי חיצוני בלבד.

תרמוס

לנקותו מבפנים ומבחוץ (אין צורך לפרקו), ולערות עליו מים חמים.

מיני בר

במשך 24 שעות להיזהר מלערות ממנו על גבי מוצר חמץ. לאחר מכן להפעיל במצב "הרתחה" ולהוציא 2 כוסות מים רותחים.

❖ לשים 2 כוסות מים ולהפעיל את המיקרוגל ל-10 עד 15 דקות, עד שהמים מתאדים, כחצי מכל כוס.

מדיח כלים

1. הכשרת הרשתות

את הרשתות והסלים יש להגעיל בסיר גדול של מים רותחים.

2. גוף המדיח

❖ להפעיל עם חומר ניקוי בטמפרטורה הגבוהה ביותר, למשך תוכנית שטיפת כלים.

❖ למי שיש רשתות מיוחדות לפסח, כמובן שמספיקה הפעלת המדיח לתוכנית שטיפה בלבד.

❖ אם ניתן לנקות את הפילטר לפני ההפעלה - עדיף.

❖ ❖ כמו כן, לפני ההפעלה יש למלא את המיכל המיועד למלח ואחר כך להפעילו.

מיקרוגל

1. הכשרת צלחת הזכוכית

❖ לנקות היטב את הצלחת.

❖ הגעלה במים רותחים. אפשר להגעיל בסיר גדול מאוד. אם אין סיר גדול, אפשר לחמם מים בתבנית אפיה על גבי הכיריים ולכסות בתבנית נוספת, על מנת לאפשר רתיחה. לאחר מכן, יש לשקע את הצלחת של המיקרוגל בתבנית. במידה והצלחת אינה נכנסת כולה, ניתן לסובבה בתוך המים, עד שמוגעלת כולה.

2. ניקוי המיקרוגל

לפי הוראות הניקוי של היצרן.

הניקוי יכלול את העיגול עם הגלגלים שעליו יושבת הצלחת.

3. הכשרה

❖ להחזיר את הצלחת למקומה.

כיור

- ❖ לנקות היטב את הכיור, ובמיוחד את דפנותיו במקום החיבור עם השיש.
- ❖ לאחר מכן, לערות עליו מים רותחים ממיחם או מקומקום כשהם מחוברים לחשמל והמים ממש רותחים. יש להקפיד שהמים יגיעו ישירות מהקומקום לכל שטח הכיור ולא להסתמך על כך שהם נוזלים ממקום למקום.
- ❖ יש להניח דף עץ, פלסטיק או פח בתחתית הכיור, לחציצה.

שיש

- ❖ יש להסיר כל דבר הדבוק לשיש ולנקותו היטב.
- ❖ לאחר מכן, יש לשפוך מים רותחים ממיחם או מקומקום חשמלי המחוברים לחשמל, וממשיכים את רתיחתם. להקפיד שהמים יגיעו לכל מקום ישירות מהמיחם. יש נוהגים ללבן ברזל או אבן, ולגרוור אותם על גבי השיש, בעוד המים הרותחים עליו.
- ❖ לאחר העירוי, רצוי לכסות את השיש בנייר כסף וכדומה.
- ❖ אין להניח סיר חם ישירות על השיש אלא על גבי מפריד או חוצץ.

חידונים והפעלות לליל הסדר

מצוות "והגדת לבנך" היא לבו של ליל הסדר, והיא הופכת את הלילה הזה מאירוע היסטורי לחוויה חיה ומתמשכת המועברת מדור לדור. כדי לעורר את סקרנות הילדים ולקיים "שאל אביך ויגדך", ישנה חשיבות להכנה מראש. ערוכים לפניכם חידונים והפעלות שיסייעו לכם לחבר את הילדים לליל הסדר.

1. כמה פעמים מופיע שמו של "משה" בנוסח ההגדה?
2. "כנגד ארבעה בנים דיברה תורה" - איזה מהבנים מצוטט כמי ששואל פסוק שמופיע בתורה כמענה לבן אחר?
3. כמה "שפוך חמתך" יש בהגדה?
4. מי היו חמשת התנאים שישבו בבני ברק וסיפרו ביציאת מצרים כל אותו הלילה?
5. לפי ההגדה, מי ניסה "לעקור את הכל", אפילו יותר מפרעה?
6. מהו "כורך" ועל שם מי המנהג הזה?
7. מהם שלושת הדברים שמי שלא אמר אותם לא יצא ידי חובתו?
8. מהו הפיוט האחרון שחותם את ההגדה (לפי רוב העדות)?
9. יחץ: למה בוצעים דווקא את המצה האמצעית ולא את העליונה?
10. מה נשתנה: בתקופת המשנה, אחת הקושיות הייתה שונה מהיום (לפני שביטלו את קורבן הפסח). מה היא הייתה?
11. דצ"ך עד"ש באח"ב: מי התנא שנתן את הסימנים האלו למכות מצרים?
12. הסיבה למסיבה: מדוע שופכים מעט יין מהכוס באמירת עשר המכות ובסימני דצ"ך עד"ש?
13. הלל: באיזה שלב של ההגדה אומרים את החצי הראשון של ההלל, ובאיזה שלב את החצי השני?
14. מנין המכות: רבי יוסי הגלילי, רבי אליעזר ורבי עקיבא מתווכחים כמה מכות היו על הים. מה המספר המקסימלי שהם מגיעים אליו?

תשובות

11. רבי יהודה.
12. כדי לסמל ששמחתנו אינה שלמה כשבני אדם אחרים (המצרים) סובלים, או כסמל ל"כוס התרעלה".
13. חצי ראשון במגיד (לפני הסעודה), חצי שני בהלל (אחרי ברכת המזון).
14. 250 מכות (לפי שיטת רבי עקיבא שכל מכה הייתה מורכבת מ־5 מכות).
15. על שם שלא הספיק בצקם של אבותינו להחמיץ עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים וגאלם.
16. 15 מעלות.
17. ברכת "המבדיל בין קודש לקודש" (הבדלה בין קדושת שבת לקדושת יום טוב).
18. ברכת הגאולה ("אשר גאלנו וגאל את אבותינו...").
19. אירועים מהפיוט: ניצחון אברהם על המלכים, הפיכת סדום, חלום לבן הארמי, מאבק יעקב והמלאך, ומפלת סנחריב.
20. "בנה ביתו בקרוב" - התפילה לבניית בית המקדש השלישי.

1. פעם אחת בלבד (בפסוק: "ויאמינו בה" ובמשה עבדו").
2. הרשע (הוא מצוטט אומר "מה העבודה הזאת לכם", והתשובה "בעבור זה עשה ה' לי" היא המענה שניתן בתורה לבן שאינו יודע לשאול).
3. ארבעה פסוקים (המתחילים ב"שפוך חמתך").
4. רבי אליעזר, רבי יהושע, רבי אלעזר בן עזריה, רבי עקיבא ורבי טרפון.
5. לבן הארמי.
6. אכילת מצה ומרור יחד, זכר למנהגו של הלל הזקן בזמן שבית המקדש היה קיים.
7. פסח, מצה ומרור.
8. חד גדיא.
9. המצה האמצעית מייצגת את "לחם עוני" - וזרכו של עני היא לאכול פרוסה ולא כיכר שלמה.
10. במקום השאלה על ה"חמץ ומצה", שאלו: "שבכל הלילות אנו אוכלים בשר צלי, שלוק או מבושל, הלילה הזה כולו צלי" (זכר לקורבן הפסח).

15. מצה זו: על שם מה אנחנו אוכלים את המצה לפי הטקסט של ההגדה? (רמז: זה לא בגלל היציאה החפוזה ממצרים בלבד).
16. דיינו: כמה "מעלות טובות למקום עלינו" נמנות בפיוט דיינו?
17. הבדלה: אם ליל הסדר חל במוצאי שבת, איזה קטע מוסיפים לקידוש (שמכונה יקנה"ז)?
18. סיום המגיד: איזו ברכה חותמת את חלק ה"מגיד" רגע לפני שתיית הכוס השנייה?
19. ובכן ויהי בחצי הלילה: הפיוט הזה מונה אירועים היסטוריים שקרו בלילה. ציינו לפחות שני אירועים שמזכרים בו מלבד יציאת מצרים.
20. אדיר הוא: הפיוט בנוי לפי סדר הא-ב. מהי הבקשה המרכזית שחוזרת על עצמה בכל בית בפיוט הזה?

סימו לבו!
המשחקים
דורשים הכנה
קצרה לפני
החג.

הפעלות ומשחקים לזמן ההגדה

1. שאבו 'מגיד'

המטרה לגרום לאחרים לנחש מושג מההגדה בלי להשתמש ב"מילים האסורות".
שימו לב, יש צורך להכין מראש כרטיסים. למשל:

המושג: "אפיקומן". מילים אסורות: מצה, קינוח, גניבה, ילדים, צפון.

המושג: "מרור". מילים אסורות: חזרת, דמעות, חריף, זכר, קורבן.

המושג: "הסבה". מילים אסורות: שמאל, להישען, כרית, חירות, לשתות.

המושג: "חרוסת". מילים אסורות: טיט, לבנים, תפוח, אגוזים, מתוק.

המושג: "כוס של אליהו". מילים אסורות: נביא, דלת, יין, חמישית, מחכים.

המושג: "דיינו". מילים אסורות: שיר, פזמון, מעלות, טובות, הספיק.

המושג: לבן הארמי, מילים אסורות: יעקב, רשע, לעקור, אבא, ארמי.

המושג: **קורבן פסח**. מילים אסורות: צלי, אש, שה, בית המקדש, לאכול.

למתקדמים - הגבילו את המנחש ל-30 שניות בלבד!

2. "מי אני?" - גרסת יציאת מצרים

המטרה: לזהות איזו דמות מההגדה או מהתורה הודבקה לכם על המצח.

איך משחקים?

מכינים מראש כרטיסים עם שמות של דמויות, כגון: פרעה, מרים, לבן הארמי, הגדי, הבן הרשע, מכת ערוב, רבי עקיבא, נחשון בן עמינדב, מצה, חרוסת, אפיקומן.

מוסדות בית המדרש
אלון מורה

חדשות ועידכונים

מבית המדרש

3. "מה הקשר בליל הסדר?"

המטרה: למצוא את הקשר בין חפצים יומיומיים לבין קטעים בהגדה.

איך משחקים? מניחים על השולחן חפצים אקראיים, והמשתתפים צריכים להסביר איך הם קשורים לליל הסדר.

(שימו לב, יש להכין את החפצים או תמונות של החפצים מראש) דוגמאות:

מצפון: קשור ל"צפון"

שעון מעורר: קשור ל"ויהי בחצי הלילה" או לכך שהבצק לא החמיץ.

משקפי שמש: קשור למכת חושך.

נעלי בית: "נעליכם ברגליכם"

קוביות קרח: מכת ברד (אש מתלקחת בתוך הברד).

משקפת או זכוכית מגדלת: "לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים".

כלי עבודה: הקשר: "עבודת פרך" - בניית ערי המסכנות פיתום ורעמסס.

ישיבת אלון מורה

מאן חורף - צולמיה של תורה!

חורף זהו זמן של התכנסות הכוחות, של הסתופפות בבית - אצלנו זוהי התכנסות בביהמ"ד והתעצמות התורה.

ביה"ד מלא וגדוש - יחד עם הגידול במספר הבחורים, קלטנו גם את החיילים, מתוך המלחמה - אנחנו מלווים אותם בחזרתם לישיבה, תוך האתגר של היציאה החוזרת ונשנית למילואים.

את עוצמת הלימוד חגגנו גם בסיום ש"ס של ינון, בחור בשיעור ב' שעמל בתורה יומם ולילה להגיע לגמרה של תורה! - אשריו ואשרי חלקו.

אנחנו נחמם!

בחורף האחרון חרשנו את הארץ, בצפון ובדרום. במוצבים, בבסיסי האימונים, בשטח ובפעילות מבצעית.

לשבת לפק"ל קפה, לפנק במגדנות, ולחבר לאוירה ולתורה. לשמור על קשר אמיץ, ולהיות שותפים איתכם בכל מצב!

בגלל אבות תושבי בנימין - ותביא גאולה לבני בניהם!

לחגה של ארץ ישראל - ערב חג ט"ו בשבט, זכינו בהתכנסות מיוחדת של ההורים ובניהם בישיבה. תוך חיבור לתורה הגואלת, לשמחה ולאווירה המיוחדת - טעמו ההורים מפירות הישיבה ורוו נחת מבניהם! בליל ט"ו בשבט, חגגנו את חגה של ארץ ישראל בחיבור מיוחד עם ישיבת נחלת בנימין שבמלאכי השלום.

ואכנו לקבל קדושת פורים באמת!

זכינו, לפתוח את חודש אדר בהתוועדות המסורתית, עם שמחה מיוחדת וסוחפת כפי שאפשר להרגיש רק בישיבה, מאות בחורים אברכים, בוגרים ואורחים נתוועדו יחד בקדושה - לקבל את שמחת הפורים באמת! מזכה לדברי המגילה "והחודש הזה - אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם" לגאולה שלימה ולבניין ביהמ"ק במהרה.

להקדיש את הכלאים!

בשנים האחרונות הישיבה הולכת וגדלה, בית המדרש צפוף והפנימיות צרות מלהכיל את כמות הבחורים, אנו לקראת יציאה לפרויקט משמעותי של הגדלת הפנימיות - כדי לתת מענה לגידול המבורך!

בן 30 אכא - חולאים 30 להקמת הישיבה!

אי"ה במהלך הקיץ נחגוג יחד; בוגרים, ידידים ומשפחת הישיבה המורחבת, בהודיה גדולה על 30 שנים להווסדה של הישיבה!

ישיבת אבינועם - אביתר

מסיבת חנוכה - זכינו בנר שלישי של חנוכה לחגוג יחד עם ישיבות עלי ואריאל, היה מחבר ושמח מאוד.

הכנסת ספר תורה - לעילוי נשמת אבינועם כהן - זכינו להכניס ספר תורה לע"נ אבינועם כהן, אירוע מרגש מאוד.

חנוכת בית מדרש - ב"ה זכינו להיכנס לבית המדרש החדש, מקום גדול יותר ומאיר יותר לכבד את התורה.

סדר טו בשבט - כמדי שנה חגגנו את טו בשבט בהתוועדות סדר טו בשבט בשמחה והודיה גדולה להשי"ת על הניסים שאנו רואים לנגד עינינו יום יום.

התוועדות טו בשבט לבוגרים - כחלק מתוכנית הבוגרים של הישיבה חגגנו יחד סדר טו בשבט.

מחרוזת שירי סיום מסכת - לכבוד טו בשבט הוצאנו מחרוזת ניגוני סיום מסכת - 'הדרן עלך', טעימות מתוך השמחה בלימוד התורה בישיבה.

ישיבת תיכונית אמ"ש

שבוע 'והגית'

כמיטב המסורת שבוע "והגית" הגדול התקיים בעוצמה גדולה! שבוע שלם של לימוד בלי הפסקה - סדרים מלאים, מבחנים, שיעורים מרבנים אורחים, וכמובן החידון הגדול!

סיום ש"ס גמרא!

נריה גוטמן, תלמיד י"ב, סיים את כל ש"ס הגמרא - לאחר שנות לימוד, עמל והתמדה. חגגנו יחד בסעודת מצווה מכובדת ובריקודי שמחה!

101 יצאנו - חוצה גליל!

יצאנו למסע חוצה גליל מאתגר - מנחל כזיב, דרך נחל עמוד ועד חופי הכנרת.

במהלך 101 ק"מ של הליכה ורכיבת סיום אתגרית - חוו התלמידים מסע של עמידה באתגרים, אחריות הדדית ורעות אחים

101 יצאנו

אירוע חדש ומיוחד בישיבה!

8 קבוצות שמורכבות משכבות שונות, יצאו למסע גיבוש בלב המדבר.

במסע חוו הקבוצות משימות שונות מאתגרות ומגבשות, שגרמו לחיבור עמוק בין מחזורי הישיבה!

חטיבת ביניים אמ"ש

חטיבת אמ"ש פועלת לאור שלושה יעדים מרכזיים: מענים מגוונים, מעורבות תלמידים וקשר אישי. לצד הלמידה הפורמלית וקבוצות עבודה רגשיות וחברתיות, נהנים התלמידים מחוגי העשרה קבועים כדי לתת מענה מותאם לכל תלמיד ולחזק את תחושת השייכות והמשמעות שלו בחטיבה.

מעורבותם הפעילה של התלמידים באה לידי ביטוי בהנהגה צעירה ויוזמת ובעשייה סביב נושא חודשי משתנה - מחברות ועד שמחה. במקביל, מתקיימים פרויקטים תורניים לבחירה המשלבים לימוד ופרסים, כגון שינון משניות ופרויקט "שונה הלכות", לצד מבצעי למידה מגוונים בתחומי הדעת השונים המעודדים למידה חווייתית ומעמיקה לאורך השנה.

נושא מרכזי נוסף הוא תהליך הקבלה לשיבות התיכונית, המלווה במפגשי הכנה, ערבי הורים ופאנלים עם תלמידים. לצד זאת, נערכו לאחרונה ימי שיא ופעילויות חווייתיות כמו ימי ספורט, התנדבות בקהילה ושוק פורים. עשייה רחבה זו משלבת ערכים וקשר אישי.

צ"מ כניסתנו אישי הפסח אלו מאתלים אכולם
חג של חירות, התחדשות ושמחה.

כושרות

במניעת מכשולים בתחום המזון, בדגש על מניעת כניסת בשר שאינו כשר לשטחי יהודה ושומרון, כדי להבטיח שכל משפחה תוכל לצרוך מזון ללא חשש.

בתקופה האחרונה פעלנו במספר אפיקים, מתוך מטרה להמשיך ולהוות כתובת מקצועית ונגישה לכל יהודי המבקש להעמיק ולהקפיד בענייני כשרות. הפעילות התפרסה על פני תחומים שונים, החל מהחינוך הביתי ועד לשיפור המערכות הציבוריות.

בתחום ההסברה, הופקה סדרת סרטוני רשת ואנימציה השואפת להנגיש תוכן הלכתי בצורה רהוטה ונעימה. המטרה היא להפוך את הסוגיות ההלכתיות היומיומיות לברורות ורלוונטיות עבור הקהל הרחב, תוך שמירה על דיוק ומקצועיות. לצד זאת, הושם דגש על חיבור הדור הצעיר לנושא דרך עריכת משחקי ילדים המשלבים לימוד וחוויה, כדי להטמיע את מושגי הכשרות בדרך חינוכית.

גם בפן הטכנולוגי הארגון מבקש להתקדם, ובימים אלו נבנה אתר אינטרנט חדש המשלב כלי בינה מלאכותית. האתר נועד לייעל את הגישה למאגרי המידע של הארגון, ולאפשר לכל פונה לקבל מענה ראשוני ומכוון לשאלותיו בקלות ובמהירות.

במישור הציבורי, הארגון ממשיך ללוות את הליכי החקיקה של חוק הכשרות החדש, מתוך רצון לתרום מהניסיון המצטבר לשיפור המערכת לטובת הכלל. כחלק מכך, הושקעו מאמצים

פסח כשר ושמח!

בית המדרש לתורה והוראה (ע.ר. 580041044) ת.ד 438 אלון מורה - שכם, 4483300
📧 office@yelonmoreh.co.il // פקס: 02-9973965 // טל/ווצאפ: 02-9973905 📞
מוסדות בית המדרש אלון מורה